

پایداری تولید جو در دیمزارهای نیمه گرمسیر کشور با رقم جدید "راشین"

مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان‌های کهگیلویه و بویراحمد^۱، گلستان^۲، اردبیل^۳، لرستان^۴، موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور^۵، مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان‌های صفی آباد دزفول^۶، کردستان^۷، آذربایجان غربی^۸، اردبیل^۹، خراسان رضوی^{۱۰}، مازندران^{۱۱}، معاونت تحقیقات کشاورزی دیم سرارود (کرمانشاه)^{۱۲} و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان چرام^{۱۳}

۶ بیان مسئله

جو با سطح زیر کشت حدود ۱/۵ میلیون هکتار و تولید حدود ۳/۵ میلیون تن دومین محصول مهم کشور بعد از گندم محسوب می‌شود.

شکل ۱- سطح زیر کشت و تولید جو در کشور و پیش‌بینی آن تا افق ۱۴۰۴

۱- بهروز واعظی ۲- رحمت اله محمدی، معصومه خیرگو، شعبان کیا، حسین علی فلاحی ۳- اصغر مهربان، حسن خانزاده ۴- علی احمدی، طهماسب حسین پور ۵- مظفر روستایی ۶- ثریا قاسمی ۷- عباس خانی زاد ۸- رحیم هوشیار ۹- صفرعلی صفوی صومعه علیائی ۱۰- رضا اقنوم ۱۱- حسام الدین مفیدی ۱۲- فرشید محمودی، سارا علیپور و عبدالوهاب عبدالهی ۱۳- جلال محمدی دم طسوج

خشکی همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل محدودکننده عملکرد دانه محصولات زراعی از جمله جو در شرایط فاریاب به طور عام و در شرایط دیم به طور خاص می‌باشد. بر این اساس تولید ارقام جدید جو دارای صفات مرتبط با تحمل بالا در مقابل تنش‌های غیرزیستی از جمله خشکی و گرما اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. علیرغم سطح کشت قابل توجه جو در شرایط دیم و آبی، بخش عمده‌ای از جو مورد نیاز کشور به صورت واردات تامین می‌گردد. معرفی ارقامی جدید با قابلیت تولید مناسب در مناطق خشک و نیمه خشک کشور به عنوان یک راهکار برای خودکفایی در تولید این محصول می‌باشد.

۶ معرفی دستاورد

نتایج بررسی‌های هشت ساله بر روی رقم جو دیم "راشین" در ایستگاه‌های گچساران، مغان، گنبد، ایلام و لرستان نشان داد که این رقم به دلیل برخورداری از عملکرد بالا (۴۴۲۰ کیلوگرم در هکتار) نسبت به رقم جو خرم به عنوان شاهد برتر (با عملکرد ۳۸۶۳ کیلوگرم در هکتار)، درصد پروتئین بالای دانه نسبت به شاهد، تحمل فوق‌العاده به ورس به دلیل ساقه قوی و فاصله گره کوتاه، تحمل به بیماری‌های شایع جو در مناطق مناسب کشت جو، پتانسیل عملکرد بالا در شرایط آبیاری تکمیلی نسبت به شاهد (برتری ۹۵۱ کیلوگرم در هکتار) و وزن هزار دانه بالا (برتری ۲/۵ گرمی)، برای کشت در دیمزارهای گرمسیر و نیمه گرمسیر کشور استان‌های گلستان، ایلام، اردبیل، خرم‌آباد و کهگیلویه و بویراحمد و ایلام مناسب می‌باشد.

۶ فرایند تجاری سازی

در حال حاضر رقم جو راشین در برنامه تکثیر طبقات مختلف بذری قرار دارد. در ایستگاه گچساران در سال زراعی ۹۹-۱۳۹۸ بیش از ۱/۲ تن بذر پرورش دو در اختیار بهره برداران قرار گرفته است. در سال زراعی ۴۰۰-۱۳۹۹ نیز بیش از ۳ تن پرورش دو و ۲۰۰ کیلوگرم پرورش یک تولید شده است. انتظار می‌رود این رقم به دلیل پتانسیل عملکرد مطلوب، در سطحی بیش از ۱۰۰ هزار هکتار در اراضی مستعد کشت جو در مناطق با اقلیم گرم و نیمه گرم کشور شامل استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، اردبیل (مغان)، لرستان (کوه‌دشت)، گلستان (گرگان و مناطق تابعه) و ایلام نفوذ یافته و بتواند نظر بهره‌برداران را جلب و با اقبال عمومی مواجه گردد.

۶ پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

